

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Programma Juridisch instrumentarium natuur en gebiedsinrichting
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Tevens per mail: [redacted]

Ingen, 17 november 2011
Betreft: **Zienswijze op concept Natuurwet**
Kenmerk: B3247

Geacht Bestuur,

Namens haar leden reageert de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) op de concept Natuurwet. De doelstelling van de NMV, neergelegd in haar verenigingsstatuten, is het behartigen van de belangen van haar leden.

De NMV vraagt zich af waarom zij niet geïnformeerd en gehoord is over het wetsvoorstel Natuur, dat al in juni 2011 aan andere organisaties is gestuurd en die daarop hun commentaar konden geven en voorstellen konden doen. Ook nu is de NMV niet gevraagd om een reactie te geven, maar we hebben de vrijheid genomen om deze zienswijze aan u te verzenden. Graag vernemen we alsnog van u waarom de NMV niet betrokken is in de consultatieronde van de concept Natuurwet.

De NMV is positief dat er een nieuwe wet Natuur komt, die beter aansluit op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De NMV heeft al jaren aangegeven dat vooral de Natuurbeschermingswet niet juist geïmplementeerd is.

De NMV is van mening dat er veel te veel onzekerheden en onduidelijkheden zijn rondom de natuurbescherming.

Helaas moeten we concluderen dat ook deze concept Natuurwet nog heel veel onzekerheden en onduidelijkheden bevat. Wetgeving moet helder en duidelijk zijn en afgestemd zijn op de Europese regelgeving en verdragen. De NMV mist nog verschillende artikelen uit de Europese wetgeving en vreest dat er nog nationale en vooral provinciale zaken aan toegevoegd gaan worden. Dit zal het streven naar eenvoud, vrijheid en verantwoordelijkheid niet ten goede komen.

In artikel 1,5 wordt beschreven dat de minister een natuurvisie vast stelt.

We vragen ons af wie die minister is, of dat hiermee bedoeld wordt de staatssecretaris, want voor landbouw is er geen minister meer.

Ten tweede is een visie niet meer dan een kijk op, of mening over iets hebben.

Een visie bevat geen juridisch bindende normen.

De natuurvisie moet de hoofdlijnen bevatten van het te voeren rijksbeleid. Maar wat is het rijksbeleid, wordt het rijksbeleid getoetst aan de Vogel- en Habitatrichtlijn?

Een natuurvisie lijkt mooi, maar geeft nog steeds heel veel onduidelijkheden en onzekerheden.

Hoe gaat men het rechtszekerheidsbeginsel in deze wet precies vastleggen?

In artikel 1,8 wordt aangegeven dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren of planten en voor Natura 2000-gebieden.

Geldt die zorg dan voor alle in het wild levende dieren en planten?

Hoe ver gaat de zorg voor Natura 2000-gebieden?

Hoe ver moet de zorg gaan en welke gevolgen kan dit hebben voor de bedrijfsvoering van een agrarisch bedrijf.

Stel dat een bedrijf met zijn percelen grenst aan een Natura 2000-gebied en de agrariër wil zijn gras maaien, dit zal misschien een storend effect hebben op het gebied. Kan en mag de agrariër dan wel zijn gras maaien? Kortom dit artikel is dermate abstract beschreven, dat de reikwijdte eindeloos kan zijn. Dat kan enorm grote onvoorziene consequenties voor het bedrijfsleven hebben, met alle gevolgen voor de economische groei van dien. Dit artikel vraagt dan ook om een nadere definiëring.

Artikel 1.10, welke voorschrijft dat bij het treffen van maatregelen rekening gehouden dient te worden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en met regionale en lokale bijzonderheden, is juist overgenomen uit de Habitatrichtlijn. Hoe wil de overheid dat precies gaan invullen? In de praktijk worden nu al gebieden vernat, waardoor omringende bedrijven enorme hinder ondervinden van drassige percelen, met kans op dierziekten, zoals leverbot, maar ook met fors minder gewasopbrengsten. Er dient in de nieuwe Natuurwet voorzien te worden in een schaderegeling, zodat deze lasten vergoed worden. Een andere mogelijkheid is dat waterpeilen pas verhoogd kunnen worden nádat omliggende gronden zijn aangekocht, zodat schade op voorhand voorkomen wordt.

Ook de kosten die bedrijven moeten maken voor stalaanpassingen i.v.m. stikstofuitstoot worden op geen enkele wijze vergoed, terwijl de Vogel- en Habitatrichtlijn nadrukkelijk omschrijft dat rekening gehouden dient te worden met economische gevolgen.

Hoe wordt er straks in de nieuwe wet rekening gehouden met deze economische aspecten?

In de Natuurwet is niet opgenomen dat de genomen maatregelen passend en proportioneel moeten zijn. De NMV vindt het wenselijk dit wel op te nemen bij artikel 1.10.

In de beschrijving van artikel 2.2 wordt bij de instandhoudingsmaatregelen en de passende maatregelen volstrekt geen rekening gehouden met het evenredigheidsbeginsel. Agrariërs in en nabij Natura 2000-gebieden, vooral met stikstofgevoelige planten, hebben te maken met veel zwaardere lasten en nadelige gevolgen dan collega's die buiten de natuurgebieden vallen. In de wet wordt niet aangegeven hoe met deze rechtsongelijkheid omgegaan zal worden.

Daarbij moeten we ook nog vaststellen, dat de gehanteerde rekenmethode voor stikstofdepositie en -emissie zeer onbetrouwbaar is gebleken. Het rekenmodel Aerius is met dezelfde onzekerheden omgeven en is daarmee ook niet klaar voor gebruik.

Wanneer er met een rekenmodel gewerkt wordt, zal dit 100% betrouwbaar moeten zijn met een deugdelijk wetenschappelijk fundament. Het instellen van metingen i.p.v. modelberekeningen lijkt anders het enigste valide instrument.

Ook aan het zorgvuldigheidsbeginsel bij passende maatregelen zal voldaan moeten worden.

Ook in de beheerplannen zal aan het zorgvuldigheidsbeginsel voldaan moeten worden.

Hoe daar mee omgegaan wordt, is volstrekt onduidelijk.

T.a.v. artikel 2.4: Wanneer het nodig is kunnen Gedeputeerde Staten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, aan degenen die in hun provincie een activiteit verrichten of het voornemen hiertoe hebben, verplichtingen opleggen. Ook bij het opleggen van deze verplichtingen zal rekening gehouden dienen te worden met artikel 1.10 en met het evenredigheidsbeginsel / zorgvuldigheidsbeginsel.

Artikel 2.6: Inbreuk op eigendomsrecht of gebruiksrecht gedogen, zal op voldoende rechtsvaardingsgronden moeten berusten en mag niet in strijd zijn met artikel 1, Eerste protocol van

"Europese Verdrag van de rechten van de mens" (EVRM) en mag niet in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel.

Al deze bovengenoemde wettelijke beperkingen maken het bijna onmogelijk om inbreuk op eigendomsrecht of gebruiksrecht te gedogen. Dus gedogen is een zeer discutabel begrip. Waarom is dit artikel dan opgenomen in deze wet?

De NMV is niet blij dat de provincies bevoegdheden krijgen om de instandhoudingsmaatregelen en de passende maatregelen per provincie zelf te kunnen invullen. Hierdoor krijgen we te maken met een enorme willekeur en dus een grote verscheidenheid aan het omgaan met artikel 1.10. Dit schaadt het rechtszekerheidsbeginsel.

Door deze maatregelen landelijk te regelen kan het rechtszekerheidsbeginsel en artikel 1.10 veel beter gehanteerd worden.

De NMV mist in de Natuurwet de omschrijving van de "staat van instandhouding", zoals die wel in de Habitatrichtlijn is beschreven. Deze staat van instandhouding is een essentieel onderdeel van de Vogel- en Habitatrichtlijn, omdat daaruit direct de aard van de instandhoudingsdoelstellingen en dus de te nemen instandhoudingsmaatregelen voortvloeien.

De "staat van instandhouding" wordt als "gunstig" beschouwd wanneer:

- *uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en*
- *het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en*
- *er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.*

~~Waarom is dit niet opgenomen in de Natuurwet? Het lijkt de NMV wettelijk gezien noodzakelijk dat er een goede omschrijving is van "staat van instandhouding" om onduidelijkheden weg te nemen en überhaupt te kunnen voldoen aan de Europese wetgevende kaders.~~

Iedere lidstaat moet elke zes jaar een verslag uitbrengen met informatie over de instandhoudingsmaatregelen en de effecten hiervan op de staat van instandhouding van de te beschermen soorten en habitats. Het lijkt de NMV zinvol om een monitoringsprogramma op te zetten, met alle relevante informatie wat door onafhankelijke experts worden gemonitord.

Artikel 3.13: Werkgebied Wildbeheereenheid, hier is geen rekening gehouden met jachthouders die geen lid zijn van een Wildbeheereenheid (WBE), die wel binnen de grenzen van het totale beheergebied van de WBE vallen. Deze vaak individuele jachthouders, dienen wel te kunnen participeren in het opstellen van de afschotplannen van de betrokken WBE en mogen niet uitgesloten worden door de WBE, of verplicht worden lid te worden om te kunnen participeren.

Grondgebruikers moeten de keuzevrijheid blijven houden om ook individuele jachthouders in te schakelen om schade te voorkomen.

Artikel 3.18. lid 2: Bejaagbare soorten. De NMV heeft geen bezwaar dat er nieuwe soorten opgenomen zijn in de lijst van bejaagbare soorten, zoals ganzen, hert en wilde zijn. Onduidelijk is echter hoe men omgaat met schadevergoeding.

De laatste jaren is de populatie ganzen zeer sterk toegenomen en hiermee ook de schade die door deze dieren wordt veroorzaakt. Dit zien we ook terug in de cijfers van het Faunafonds bij schadetegemoetkoming die jaarlijks uitbetaald wordt. Grondgebruikers hebben enorm veel schade en moeten veel extra inzet plegen om schade van ganzen te voorkomen. Veel aangerichte schade en de vele uren aan inzet om schade te voorkomen komen sowieso niet voor enige vorm van tegemoetkoming in aanmerking. Maar als door het plaatsen van ganzen en andere soorten op de bejaagbare soorten-lijst hiermee ook de tegemoetkoming bij schade vervalt, heeft de NMV hier uiteraard bezwaar tegen.

Doordat er door de overheid jaren een beleid gevoerd is om ganzen te beschermen, is deze populatie zo immens toegenomen. Grondgebruikers kunnen vervolgens niet verantwoordelijk gehouden worden voor de hierdoor ontstane schade. De NMV pleit voor een overgangsregeling die billijk en rechtvaardig is en die afhankelijk is van de populatie en de aangerichte schade. Want ook de beschikbare middelen om de populatie van de nieuwe bejaagbare soorten in stand te houden zijn nog niet voldoende. De NMV zal hierover zo spoedig mogelijk met een verder uitgewerkt voorstel komen.

De NMV stuurt u deze zienswijze ook per mail toe en dat daarbij twee andere zienswijzen toevoegen die zij van harte ondersteunt:

- 1: zienswijze van de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG).
- 2: IQuatro 2011/10-1 Concept-wetsvoorstel biodiversiteit 1.0.

Onder voorbehoud van alle rechten en wesen.

De NMV gaat ervan uit dat u haar van de verdere procedure op de hoogte houdt.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Hans Geurts, voorzitter